

# 5 svarbios rekomendacijos

## dėl savivaldybių energijos vartojimo efektyvumo finansavimo aplinkos

- › Pagrindinė „CITYnvest“ žinia: Savivaldybių iniciatyvos yra kertinė finansinės aplinkos dalis
- › 1 rekomendacija: informavimas ir gebėjimų ugdymas
- › 2 rekomendacija: techninė parama
- › 3 rekomendacija: regioninės vieno kontakto struktūros
- › 4 rekomendacija: ilgalaikiai CO<sub>2</sub> išmetimo mažinimo planai
- › 5 rekomendacija: piliečių iniciatyvos

APIE PROJEKTĄ: „CITYnvest“ yra ES iniciatyva, finansuojama Europos Sąjungos tyrimų ir inovacijų programos „Horizon 2020“, skirta paremti ir skleisti sėkmingus inovatyvius energiškai efektyvaus pastatų atnaujinimo finansavimo modelius.

The logo for CITYNVEST features a stylized city skyline above the text. The skyline is composed of several rectangular shapes in shades of green and yellow. Below the skyline, the word "CITYNVEST" is written in a bold, sans-serif font. "CITY" is in yellow and "NVEST" is in green.

CITYNVEST



## Ižanga

### Savivaldybės susiduria su dideliais finansavimo pritraukimo iššūkiais

Išskirtinis dėmesys energiniam efektyvumui yra esminis principas, kuris ves Europos energetikos sąjungą į ateitį ir dėl ko Europa atsidurs kovos su klimato kaita priešakyje. Norint pasiekti ES tikslus ir įgyvendinti Paryžiaus susitarimo nuostatas būtinos bendros visų valdžios lygių pastangos. **Todėl bendra sėkmė neįmanoma be aktyvaus savivaldybių vaidmens.**

Daugelis Europos miestų jau pirmuoja švarios energijos srityje ir yra prisijungę prie vietinių, ES ir pasaulinių iniciatyvų, pvz., Merų pakto dėl klimato ir energetikos. Tačiau **siekiant užtikrinti tinkamą vietinių iniciatyvų finansavimą susiduriama su dideliais iššūkiais.** 2016 m. lapkritį paskelbtame komunikate „Švarioji energija visiems europiečiams“ Europos Komisija išdėstė šio klausimo sprendimo pasiūlymus sukuriant naujas energijos vartojimo efektyvumo projektų finansavimo galimybes. Inicatyva „Pažangus išmaniųjų pastatų finansavimas“ yra vienas iš elementų priemonių pakete, *nes energijos vartojimo efektyvumo politikos sėkmė labai priklauso nuo sugebėjimo mobilizuoti ir paskatinti privačias investicijas šioje srityje.*

„CITYnvest“ yra ES iniciatyva, finansuojama pagal Europos Sąjungos tyrimų ir inovacijų programą „Horizon 2020“. „CITYnvest“ jau trejus metus padeda Europos savivaldybėms diegti inovatyvius pastatų energinio efektyvumo renovacijos finansavimo modelius. Pasitelkus trijų regionų (Mursijos (Ispanija), Lježo (Belgija) ir Rodopų (Bulgarija)) praktinę patirtį bei 10 šalių (Italijoje, Rumunijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Prancūzijoje, Vengrijoje, Belgijoje, Ispanijoje, Bulgarijoje ir Nyderlanduose) įgyvendinus plataus masto gebėjimų stiprinimo programą, buvo išanalizuoti su valdymu ir reguliavimo aplinka, techninėmis žiniomis, taip pat finansine ir politine aplinka susiję barjerai bei suformuluotos pagrindinės rekomendacijos.

Šiame leidinyje „CITYnvest“ siūlo faktais pagrįstas rekomendacijas, kurios galėtų pagerinti energinio efektyvumo projektų finansavimo aplinką savivaldybėse. Šiame buklete apibendrinamos **pagrindinės išvalgos**, su kuriomis „CITYnvest“ nori supažindinti ES, nacionalinio ir savivaldybių lygmens **sprendimų priėmėjus ir politikos formuotojus.**



## „CITYinvest“ ir Pažangus išmaniųjų pastatų finansavimas

Europos Komisijos komunikate „Švarioji energija visiems europiečiams akcentuojamas principas *Pirmiausia energijos vartojimo efektyvumas* ir pranešama apie iniciatyvos „Pažangus išmaniųjų pastatų finansavimas“ sukūrimą. Iniciatyva apima praktinius sprendimus, skirtus dar labiau paskatinti privačias investicijas pastatų energinio efektyvumo renovacijos srityje.

„CITYinvest“ mano, kad tai yra sveikintina iniciatyva, padėsianti savivaldybėms pereiti prie švarios energijos vartojimo. Šiame leidinyje aptariami svarbiausi iki šiol neišspręsti klausimai bei pateikiami pasiūlymai dėl „Išmanojo finansavimo išmaniesiems pastatams“ ramsčių veiksmų gerinimo.

### 1 ramstis Efektyvesnis viešųjų lėšų panaudojimas

*Skatinti efektyvesnį viešųjų lėšų panaudojimą, įskaitant lanksčių energinio efektyvumo ir renovacijos finansavimo platformų panaudojimą, kad būtų galima aktyviau išnaudoti Europos strateginių investicijų fondo bei kitų viešųjų fondų, įskaitant Europos struktūriniai ir investicijų fondai ;*



### 2 ramstis Parama ir konsolidavimas

*Padėti projektų plėtotojams subrandinti geras projektų idėjas pasitelkus projektų plėtos paramos ir konsolidavimo mechanizmus;*



### 3 ramstis Rizikos sumažinimas

*Padaryti energinio efektyvumo investicijas patikimesnėmis ir patrauklesnėmis projektų rengėjams, finansuotojams ir investuotojams.*





## Pagrindinė „CITYInvest“ žinia

### Savivaldybių iniciatyvos turi būti kertinė energinio efektyvumo finansavimo aplinkos dalis

Siekiant išnaudoti milžinišką taupesnio energijos vartojimo Europos Sąjungos (ES) pastatuose potencialą, gebėti efektyviau **panaudoti viešuosius finansus** ir **išnaudoti privačias investicijas**, galima plačiau pasitelkti finansinius instrumentus bendrai panaudojant viešąsias lėšas ir privačias investicijas. Privačių investicijų potencialas yra didelis, tačiau dažnai jis neišnaudojamas.

Platesnis paramos projektų rengimo finansavimas bendromis viešojo ir privataus sektoriaus lėšomis pagal iniciatyvą „Pažangus išmaniųjų pastatų finansavimas“ yra sveikintinas žingsnis teisinga kryptimi, kurį reikia pratęsti tolesniais veiksmais, kurie užtikrintų, kad tokios lėšos iš tikrųjų pasieks tas savivaldybes, kurioms jų labiausiai reikia. Tačiau **esamos paramos schemos nesuteikia galimybių mažesnėms investicijoms** bei neskatina kai kurių savivaldybių kreiptis paramos dėl jų **specifinių sąlygų ir sudėtingų procedūrų**.

Daugelis savivaldybių yra pasirengusios padėti diegti inovatyvius energiška efektyvios renovacijos finansavimo sprendimus. Kita vertus, ES fondai gali paremti rizikos kapitalo investicijas ten, kur vietiniai ištekliai yra riboti. Tačiau, **savivaldybėms dažnai trūksta būtinų administracinių gebėjimų ir (arba) jos nežino apie galimybę gauti paramą**, kad galėtų pradėti investicinius projektus.

Siekiant įveikti šias kliūtis, „CITYInvest“ ragina ES, nacionalinio ir savivaldybių lygmens sprendimų priėmėjus ir politikos formuotojus skatinti efektyvesnę esamų lėšų panaudojimą ir pasiekti savivaldybes panaudojant **finansinius instrumentus**, plečiant **techninę paramą** ir per **gebėjimų ugdymo programas**.



## Pirma rekomendacija ES politikos formuotojams informavimo ir gebėjimų ugdymo srityje:

Stiprinti informavimo ir gebėjimų ugdymo iniciatyvas, kad būtų galima sparčiau panaudoti esamas lėšas



### KLIŪTIS: TECHNINĖS ŽINIOS

Investicijų į energinį efektyvumą realizavimui būtina tvaraus projektų planavimo proceso sukūrimo patirtis ir žinios. ES ir šalių narių skiriamomis viešosiomis lėšomis galima reikšmingai padėti savivaldybėms. Tačiau, tam, kad savivaldybės galėtų mobilizuoti investicijas į pastatų energinį efektyvumą, stinga **žinių ir supratimo apie galimą ES finansinę paramą**. Viena vertus, yra didelis atotrūkis tarp Europos Komisijos siūlomų gatavų finansinių instrumentų, pvz., miestų plėtros fondų, ir savivaldybių žinių apie tokius instrumentus. Kita vertus, ES šalys narės yra nustačiusios skirtingus ES fondų panaudojimo tikslus ir gavimo sąlygas, o tokia tvarka neleidžia geriausiu būdu išnaudoti ES išteklių savivaldybių lygmeniu. Be to, daugelis savivaldybių mano, kad kreipimosi dėl ES finansavimo (ypač „Horizon2020“ programos) tvarka yra per daug sudėtinga ir reikalauja daug išteklių, todėl tai daryti neapsimoka, taip pat aktualus ir kalbos barjeras (dauguma programų parengtos tik anglų k.).

### GALIMI SPRENDIMAI

ES lygmeniu turėtų būti skiriama daugiau išteklių gebėjimų ugdymo ir informavimo programų kūrimui. Išteklių taip pat turi būti skiriama vienodam ES finansinės paramos skyrimo kriterijų vertinimui, kad būtų išvengta skirtingo jų interpretavimo savivaldybių lygmeniu.

Įvairioms platformoms, pvz., Merų paktui, turi būti skiriama daugiau išteklių specifinių programų, naujų priemonių, metodų ir pavyzdinių atvejų kūrimui, kad įvairių šalių narių savivaldybės gautų naudingą informaciją vietos kalba, taip pat efektyvesniam įvairiems regionams skirtų lėšų panaudojimo skatinimui.

Kita vertus, jau veikiantys informavimo kanalai, pvz., Europos investicijų konsultacijų centras (European Investment Advisory Hub) ir Finansinių instrumentų konsultacijų biuras „Fi-Compass“ (Financial Instruments Advisory “Fi-Compass”) turėtų būti išplėsti bei bendradarbiauti su nacionaliniais ar regioniniais kompetencijų centrais, kurie konsultuoja nacionalinių ar regioninių investicijų klausimais. Tokiu būdu būtų galima paremti ir konsultuoti savivaldybes įvairiomis ES kalbomis.

#### Rekomendaciją iliustruojantis pavyzdys

„CITYinvest“ organizuotos gebėjimų ugdymo programos metu įvairių ES šalių, pvz., **Vengrijos, Prancūzijos, Italijos, Rumunijos ir kt.** savivaldybių atstovai sužinojo apie ES fondų siūlomas galimybes. Jie susidomėjo tokių lėšų panaudojimu kuriant inovatyvius energinio efektyvumo projektų finansavimo modelius. Be kryptingų „CITYinvest“ pastangų, būtų buvę sudėtinga sukelti tokį savivaldybių susidomėjimą inovatyviais energinio efektyvumo projektų finansavimo modeliais.



## Antra rekomendacija **ES politikos formuotojams** **techninės paramos srityje:**

Toliau pritaikyti paramos schemas prie vietos sąlygų panaudojant nedidelę techninės paramos galimybę



### KLIŪTIS: **VALDYMAS IR REGLAMENTAVIMAS**

Dažnai inovatyvių finansavimo modelių sukūrimui savivaldybės turi padidinti savo kompetencijų lygį. Miestų valdžios atstovų teigimu, techninė parama yra svarbi gebėjimų, reikalingų įgyvendinti energinio efektyvumo investicijas, ugdymo priemonė. Tačiau yra **3 svarbūs aspektai**, kuriuos reikia įvertinti, kad savivaldybės galėtų pasinaudoti esamomis techninės paramos galimybėmis:

Didelės investicijų apimtys, reikalingos ELENA dotacijoms gauti yra iššūkis **mažesnėms savivaldybėms** ir šalims narėms, kuriose projektų konsolidavimas praktikoje nėra įmanomas dėl to, kad **nėra rajoninės ar regioninės koordinuojančios institucijos**

**Konkurenciniai kvietimai teikti projektų pasiūlymus** tokiomis pačiomis sąlygomis kaip kitiems „Horizon 2020“ konkursams, pagal kuriuos savivaldybėms būtų teikiama projektų rengimo parama (PRP pagal „H2020 Energy“ programą), **neatitinka savivaldybių poreikių, išteklių ir sprendimų priėmimo tvarkos.**

Pirminiai tyrimai, reikalingi parengti **techninės paramos prašymus yra brangūs**, o atlikti jų savarankiškai savivaldybėms dažnai trūksta reikiamų įgūdžių ir žinių. Tai ypač aktualu atsižvelgiant į tai, kad prašymus Europos pagalbos vietinės energetikos (European Local Energy Assistance, ELENA) ir, Projektų rengimo paramos (PRP) priemonėms bei Europos energijos vartojimo efektyvumo fondui (EEEF) galima teikti tik keliomis ES kalbomis.

### GALIMI SPRENDIMAI

Mažos apimties (pirminės) techninės paramos struktūros sukūrimas siekiant padėti savivaldybėms atlikti reikiamus tyrimus ir parengti paraiškas esamoms techninės paramos priemonėms galėtų padėti įveikti šias kliūtis. Toks instrumentas galėtų būti panašus į techninės paramos dotacijas, skiriamas pagal LIFE programą, ir turėtų suteikti galimybę prašymą teikiančioms savivaldybėms parengti paraiškas jų kalba naudojantis sistema panašia į Inovacinių veiksmų miestuose iniciatyvos sistemą.

Vėlgi tokiu atveju būtų naudingi specializuoti nacionaliniai ar regioniniai kompetencijų centrai, kurie veiktų kaip tarpinės techninės paramos struktūros ir padėtų bei pagreitintų prieigą prie ES techninės paramos priemonių, apeitų nacionalines kliūtis ir akcentuotų jas ES lygiu.

#### **Rekomendaciją iliustruojantis pavyzdys**

„CITYinvest“ dėka, **Rodopų regiono** savivaldybės sujungė jėgas ir sėkmingai pateikė paraišką pagal H2020 PRP programą. Veikdamas kaip pirminės techninės paramos teikėjas, „CITYinvest“, suvaidino svarbų vaidmenį padedant savivaldybėms parengti išsamų veiksmų planą ir suteikiant joms galimybę gauti ekspertų konsultacijas, atliekant techninius tyrimus ir parengiant verslo planą vietos vieno langelio principu veikiančiai struktūrai.



## Trečia rekomendacija šalių vyriausybėms regioninių vieno kontakto struktūrų srityje:

Nacionaliniu lygmeniu skirti reikiamus išteklius regioninės vieno kontakto struktūros, siūlančios integruotus energinio efektyvumo didinimo paslaugų paketus, sukūrimui



### KLIŪTIS: FINANSAI IR REGLAMENTAVIMAS

Projektų-alistus bei apmokyti darbuotojus, taip pat reikalingos priemonės **pašalinti reglamentavimo kliūtis**, dėl kurių yra sunkiau pasinaudoti finansiniais ištekliais (jei jų yra).

#### Rekomendaciją iliustruojantis pavyzdys

Daug modelių, nustatytų „CITYinvest“ atliktame palyginime, veikia kaip vieno kontakto struktūros energinio efektyvumo renovacijos srityje ir teikia paramą savivaldybėms. Daugelis jų įrodė savo gebėjimą parengti dideles energinio efektyvumo investicines programas. Per „CITYinvest“ gebėjimų ugdymo programą kelių ES šalių narių savivaldybės sužinojo apie šių inovatyvių finansavimo modelių naudą bei išreiškė susidomėjimą juos pritaikyti. Pavyzdžiui, Baltijos šalių (**Latvijos** ir **Lietuvos**) savivaldybės sužinojo apie vieno iš „CITYinvest“ pilotinių regionų **GRE Liege** taikomo modelio naudą bei susidomėjo galimybe pritaikyti jį savo šalyje. Kita vertus savivaldybėms trūksta išteklių pradėti ir sėkmingai baigti tokių modelių pritaikymo darbus. Be finansavimo trūkumo kai kuriose šalyse, pvz., Prancūzijoje, susiduriama su ES valstybės pagalbos taisyklių keliamais iššūkiais, kurie trukdo pasinaudoti ESI fondais lėšomis pradėti socialinio būsto energiškai efektyvių renovaciją per, pvz., vieno kontakto struktūras. Nacionalinės paramos schemos galėtų iš esmės pakeisti situaciją pritaikant sėkmingus modelius.

### GALIMI SPRENDIMAI

Nacionaliniu lygmeniu šalys narės turėtų skirti daugiau išteklių ir naudojantis geros praktikos duomenynais kurti regionines vieno kontakto struktūras, kurios teiktų miestams integruotus energinio efektyvumo paslaugų paketus bei padėtų rengti esamų pastatų energinio efektyvumo renovacijos projektus pritraukiant didesnių investicijų.

Nacionalinės paramos schemos turėtų papildyti esamas ES techninės paramos struktūras bei geriau prisidėti prie H2020 PRP, eef ir ELENA sukurtų sėkmingų energinio efektyvumo didinimo finansavimo projektų kartotinio panaudojimo.

Rengdamosi projektų konsolidavimui skirtų vieno kontakto struktūrų kūrimui, šalys narės turėtų nuo pat pradžių įtraukti savivaldybes į veiksmų programų rengimą, kad būtų galima efektyviai spręsti svarbiausius poreikius ir paskirstyti reikiamus išteklius per Europos struktūrinių investicijų fondus (ESI fondais). Rengiant palankesnę aplinką ESI fondais išnaudojimui ypatingą dėmesį reikia skirti viešuosius pirkimus ir valstybės pagalbą reglamentuojančių teisės aktų taikymui, nes tai gali baigtis labai sudėtingu įgyvendinimu praktikoje.

Siekdamos papildyti išteklius, pasinaudodamos ESI fondais, šalys narės turėtų sukurti konkrečias nacionalines kovas su klimato kaita skirtas priemones (finansuojamas, pavyzdžiui, anglies dvideginio leidimais, panašiai kaip veikia apyvartinių taršos leidimų prekybos Sistema), skirtas paremti regioninių vieno kontakto struktūrų sukūrimą ir teikti tolesnę paramą savivaldybėms parengti jų energinio efektyvumo investicijų projektus.



## Ketvirta rekomendacija **šalių vyriausybėms, savivaldybėms aiškaus įsipareigojimo ir ilgalaikių planų srityje:**

Aiškiai įsipareigoti pasiekti nustatytus CO<sub>2</sub> išmetimo mažinimo tikslus ir parengti jų įgyvendinimo ilgalaikius planus bei programas



### KLIŪTIS: POLITIKA

Pastatų renovacijos srityje labai svarbu turėti patvirtintą ilgalaikę strategiją. Tai ypač aktualu siekiant pritraukti privačius investuotojus bei prisidėti prie vietinės ekonomikos plėtros kuriant naujas darbo vietas ir verslo galimybes. **Ilgalaikių planų ir aiškaus politinio įsipareigojimo** nebuvimas gali atbaidyti privačius investuotojus nuo ilgiau atsiperkančių projektų (tokie yra dauguma energijos projektų) finansavimo. Kita vertus, jei nėra aiškių siekių, struktūrinių įgyvendinimo planų ir patvirtintų monitoring sistemų, dažnai susiduriama su susiskaldymo daroma žala bei neefektyviu turimų (ribotų) viešųjų lėšų panaudojimu pavienių investicinių projektų įgyvendinimui.

### GALIMI SPRENDIMAI

Nacionaliniu lygmeniu ambicingi energinio efektyvumo ir energijos vartojimo sumažinimo tikslai kartu su sistemingais įgyvendinimo planais padės pritraukti privačių investicijų bei paskatins efektyvesnį viešųjų lėšų panaudojimą. Nacionaliniai tikslai ir planai turi būti parengti remiantis turimais vietinės reikšmės planais, jie turėtų užtikrinti geros vietinės praktikos panaudojimo išplėtimą taikant planavimo ir atskaitomybės sistemas, kai šalys narės privalo užtikrinti, kad būtų nustatytos, išspręstos ir pašalintos kliūtys, trukdančios vietos subjektams sėkmingai siekti energinio efektyvumo tikslų.

Vietos lygmeniu prisidėjimas prie įvairių iniciatyvų, pvz., Merų pakto, formalizuoja politinį įsipareigojimą bei skatina miestų valdžią priimti patvirtintus planus bei kontrolės sistemas, kurios privatiems investuotojams suteiktų

### Rekomendaciją iliustruojantis pavyzdys

2013 m. „CITYnvest“ pilotinis **Mursijos regionas** prisijungė prie Merų pakto koordinatoriaus statusu, tokiu būdu padėdamas 45 regiono miestams, kurie yra pasirašę Merų paktą. Tokiu būdu Mursijos regionas galėjo prisijungti prie kelių projektų, pvz., „ELENA-Fuentsanta“, kurie pritraukė 33 mln EUR investicijų (daugiausiai į gatvių apšvietimo projektus). Per „CITYnvest“ Mursijos regionas parengė investicinių veiksmų planą, visiškai integruotą į Tvarios energijos strategiją, skirtą regiono valdžiai priklausančių viešųjų pastatų renovacijai. Patvirtinęs ilgalaikius planus Mursijos regionas gavo prieigą prie ES fondų ir galėjo techniškai bei finansiškai paremti regiono miestus ir savivaldybes įgyvendinant tvarios energijos projektus nuosekliu ir struktūruotu būdu.

Ilgalaikiai planai ir didelis dėmesys socialiai atsakingo viešųjų pirkimų proceso užtikrinimui (pvz., mokymų sąlyga, kova su socialiniu dempingu ir subrangos apribojimai) užtikrino sėkmę **GRE Liege RenoWatt Agency**. Pristatydamas energiškai efektyvią renovaciją kaip finansinę galimybę pasiekti ambicingus ES tikslus ir tuo pačiu kuriančią naujas darbo vietas, GRE Liege sugebėjo sudaryti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo kelioms regiono savivaldybėms ir ligoninėms

garantijų dėl miesto ilgalaikio dalyvavimo tvarios energijos diegimo veiksmuose. Be to, miestai, pasitvirtinę Tvarios energijos ir klimato kaitos veiksmų planą (Sustainable Energy and Climate Action Plan, SECAP), gali tiesiogiai pasinaudoti atskiro finansavimo galimybėmis, pvz., pagal „Horizon2020 Smart Cities and Communities“ programą.





## Penkta rekomendacija **savivaldybėms** **piliečių iniciatyvų srityje:**

Stiprinant bendradarbiavimą tarp savivaldybių ir atsinaujinančios energijos kooperatyvų sukurti palankią aplinką inovatyviems piliečių finansiniams modeliams



### KLIŪTIS: **REGLAMENTAVIMAS**

Atsinaujinančios energijos kooperatyvai yra unikali energinio efektyvumo didinimo projektų finansavimo tiesiogiai įtraukiant piliečius priemonė. Tokie kooperatyvai savivaldybėms yra naudingi keliais atžvilgiais, įskaitant finansinį ir socialinį. Tačiau neretai socialinė nauda nėra pripažįstama ir į ją nėra atsižvelgiama **konkurso proceso** metu. Be to, kadangi **nėra reguliavimo sistemos**, kuri skatintų savivaldybes bendradarbiauti su kooperatyvais, šio modelio neįmanoma pritaikyti plačiau.

### GALIMI SPRENDIMAI

Miestai turėtų skatinti piliečių dalyvavimą tvarios energijos projektuose bei konkrečiais kriterijais, pvz., kvietimuose teikti paraiškas, pripažinti kooperatyvų reikšmę ir vertę rinkoje. Tokie kriterijai turėtų skatinti kooperatyvus dalyvauti ir taip pat pabrėžti nefinansinę naudą.

#### Rekomendaciją iliustruojantis pavyzdys

Kelios Belgijos savivaldybės vienija jėgas su **atsinaujinančios energijos kooperatyvais**, kad pritrauktų investicijų į tvarios energijos projektus. Keliose šalies vietovėse savivaldybės aktyviai skatina piliečių dalyvavimą energinio efektyvumo projektuose, kad subalansuotų politikos (gyventojai, aplinka ir pelnas) bei privačių investuotojų interesus (iš esmės pelnas). Pavyzdžiui, Rytų Flandrijos provincija skatina bent 20% tiesioginį piliečių dalyvavimą tokiuose projektuose. Vadovaudamasi šituo Larno savivaldybė nusprendė, kad jos tvarios energijos projektuose tiesioginis piliečių dalyvavimas turėtų būti bent 50 %. Panaši padėtis ir kai kuriose Valonijos provincijos vietovėse – ten šis rodiklis taip pat siekia 50%.



## ES statistika

### Pastatams tenka

**40%** suvartojamos energijos



**36%** CO<sub>2</sub> kiekio, išmetamo ES.



**75%** mūsų pastatų pastatyti beveik visiškai neatsižvelgiant į energinį efektyvumą



**75 - 90%** jų vis dar stovės **2050**

### Europos 2030 m. klimato tikslai

ilguoju laikotarpiu sumažinti pastatų energijos suvartojimą daugiau nei 80 %. Tam bus būtinos ilgalaikės 20-40 metų trukmės investicijos.

**-80%** energijos suvartojimas 



Ilgalaikės investicijos **20 - 40** metų

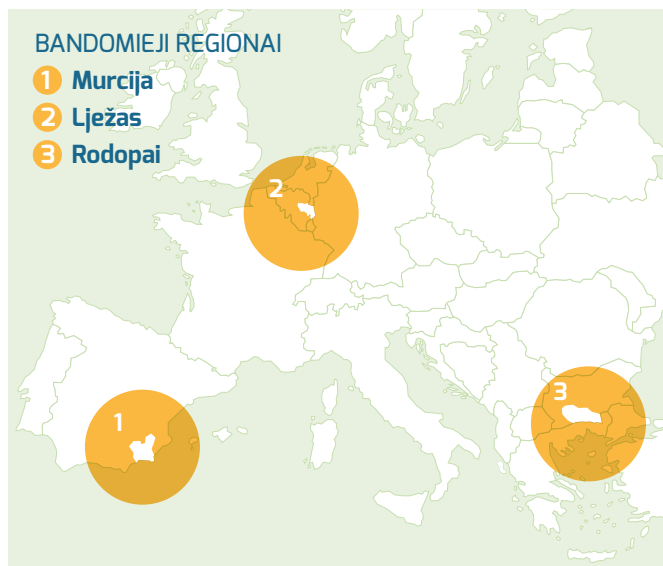


## „CITYInvest“ projekto rezultatai



**105.020 MWh/m**  
**sutaupytos energijos**

trijuose bandomuosiuose regionuose



**157.563.000 eurų**  
**investuota**

„CITYInvest“ dėka trijuose  
bandomuosiuose regionuose  
į tvarios energijos projektus



**Savivaldybių**  
**dalyvavimas**

(650 savivaldybių 10-yje  
ES šalių narių)

## AUTORIAI

Giustino Piccolo (Climate Alliance)

Maria Giovanna Zamburlini (Europos savivaldybių ir regionų taryba)

## PADĖKOS

Autoriai norėtų padėkoti *Klimato kaitos aljanso Finansų darbo grupei* („CITYinvest“ patarėjų tarybai), *CEMR ekspertų grupei savivaldybių finansavimo klausimais*, *ekspertų grupei teritorinės sanglaudos klausimais*, *CEMR ekspertų grupei klimato ir energijos klausimais* bei visai „CITYinvest“ komandai (GRE Liege, INFO Murcia, SEC, Energinvest ir REScoop.eu) už jų vertingas pastabas ir nuomonę.

## PROJEKTO PARTNERIAI



Funded by the Horizon 2020  
Framework Programme of the  
European Union

Šiam projektui gautas Europos Sąjungos tyrimų ir inovacijų programos „Horizon 2020“ finansavimas. Dotacijos sutarties Nr. 649730. Už šio leidinio turinį atsako tik jo autoriai. Jų nuomonė nebūtinai atspindi Europos Sąjungos nuomonę. EASME ir Europos Komisija neatsako už leidinyje pateiktos informacijos panaudojimą.